

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БІЗНЕСУ
підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БІЗНЕСУ» підготовки бакалавра

Розробник: Проць В.І., старший викладач кафедри фінансів, PhD спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми
Митна справа та фінанси ЗЕД



Ткачук Н. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів протокол № 7 від 12 січня 2026 р.

Завідувачка кафедри:



Олена СТАЦУК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	D Бізнес, адміністрування та право D 2 Фінанси, банківська справа та страхування та фондовий ринок Митна справа та фінанси зовнішньоекономічної діяльності Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин / кредитів <u>150/ 5</u>		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Лекції 10 год
		Практичні 20 год
		Консультації 10 год
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 110 год
Мова навчання	Форма контролю: залік	
	Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові: Проць Василь Ігорович
 Науковий ступінь: PhD спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
 Посада: старший викладач кафедри фінансів
 Контактна інформація: Prots.Vasyl@vnu.edu.ua .
 Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Основи підприємницької діяльності та бізнесу» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня та спрямований на набуття у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок щодо процесу організації підприємницької діяльності та набуття практичних навичок щодо організації власної справи.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета – здобуття комплексу знань щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів створення, функціонування та розвитку бізнесу в сучасних умовах господарювання.

Завдання:

- розглянути особливості виникнення, розвиток та сутність підприємництва;
- ознайомлення із суб'єктами підприємницької діяльності;
- з'ясувати механізм створення власної справи, методи фінансування та планування підприємницької діяльності;
- розглянути особливості провадження підприємницької діяльності у сфері виробництва, у сфері торгівлі та посередництва, консалтингу, у фінансово-кредитній сфері;
- визначити порядок складання бізнес плану;
- з'ясувати шляхи підвищення конкурентоспроможності у підприємстві.

Після вивчення даної ОК здобувачі будуть вміти:

- організовувати та започатковувати підприємницьку діяльність;
- формувати документацію на організацію підприємництва;
- виділяти слабкі й сильні сторони підприємницької й управлінської діяльності;
- оцінювати результативність підприємницької діяльності в умовах ринку;
- розробляти заходи та приймати рішення щодо підвищення ефективності підприємницької діяльності;
- формувати основи культури підприємництва на підприємстві та впроваджувати етичні засади ведення бізнесу;

- застосовувати набуті теоретичні знання з основ бізнесу при розв'язанні конкретних практичних та ситуаційних завдань.

3. Soft skills.

Освоєння освітнього компонента «Основи підприємницької діяльності та бізнесу» сприятиме отриманню таких Soft skills, як здатність шукати та знаходити нові ідеї, здатність формувати і висловлювати свою думку, пояснювати процеси, критично мислити, креативність, адаптивність, вміння ефективно комунікувати.

4. Структура освітнього компонента

Назви тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Виникнення, розвиток та сутність підприємництва	16	2	2	10	2	О, Д, Т (10 б)
Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності	15	2	2	10	1	О, Д, Т (10 б)
Тема 3. Механізм створення власної справи	13		2	10	1	О, Д, Т (10 б)
Тема 4. Фінансування підприємницької діяльності	15	2	2	10	1	О, Д, Т (10 б)
Тема 5. Планування підприємницької діяльності	15	2	2	10	1	О, Т, РЗ (10 б)
Тема 6. Виробнича підприємницька діяльність	20	2	2	15	1	О, Т, РЗ (10 б)
Тема 7. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва. Консалтингова підприємницька діяльність	13		2	10	1	О, Т, РЗ (10 б)
Тема 8. Підприємницька діяльність у фінансово-кредитній сфері	13		2	10	1	О, Т, ДС, РЗ (10 б)
Тема 9. Бізнес-планування. Порядок складання бізнес-плану	18		2	15	1	О, Т, Д, ДС (10 б)
Тема 10. Конкуренція та конкурентоспроможність у підприємстві	12		2	10		О, Т, Д (10 б)
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, Т – тести, РЗ – розв'язування задач.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в опрацюванні лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, питань, винесених на самостійне вивчення, підготовка доповідей і розв'язування ситуаційних завдань.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені з об'єктивних причин заняття (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) можна відпрацювати у визначений час згідно графіка консультацій викладача. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню поточних завдань.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Максимальна кількість балів за поточний контроль з ОК 100 балів. Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до електронного журналу успішності і сумуються під час виставлення підсумкового бала з освітнього компонента.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в тому числа з використанням мобільних гаджетів), втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням ВНУ ім. Лесі Українки «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Polozhennya-pro-plagiat-gruden-24.pdf>).

Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущення лекційних та практичних занять дозволяється лише за наявності об'єктивної причини (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), навчання за програмою подвійного диплома, працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)). У такому випадку навчання може відбуватися за індивідуальним графіком з використанням можливостей електронних курсів на платформі Moodle за погодженням із викладачем.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються з нижчою оцінкою. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової оцінки не дозволяється. Заборгованість за поточним оцінюванням повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до заліку. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з поточного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії. У день складання заліку за основною сесією здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази з: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом їх валідації (2024_Визнання_резул_татів_ВНУ_ім_Л.У._ред.pdf). Перезарахування результатів навчання, одержаних у формальній, неформальній та інформальній освіті, розповсюджується на обов'язкові та вибіркові ОК.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але не пізніше 1 грудня та 1 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження

здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік, який передбачає оцінювання засвоєного здобувачами навчального матеріалу з освітнього компонента, на підставі результатів поточного контролю.

Залік виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом освітнього компонента. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку записується у відомість сума поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Питання на залік

1. Історія розвитку підприємництва
2. Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві
3. Підприємництво як основна форма господарської діяльності: поняття, ознаки, принципи
4. Правове регулювання підприємницької діяльності
5. Сучасний стан розвитку підприємництва в Україні
6. Поняття та загальна характеристика суб'єктів підприємницької діяльності
7. Громадянин як суб'єкт підприємництва
8. Підприємство: поняття, види, організаційні форми
9. правонаступництво підприємств після втрати чинності ГКУ
10. Господарські товариства як суб'єкти підприємницької діяльності
11. Поняття та види господарських об'єднань
12. Основні етапи створення власної справи
13. Початковий капітал та джерела його формування
14. Найменування та торгівельна марка
15. Засновницькі документи та їх підготовка
16. Аналіз підприємницької ідеї
17. Причини невдач нових проектів
18. Поняття фінансування підприємницької діяльності та принципи його забезпечення
19. Джерела фінансування підприємницької діяльності
20. Державне фінансування та самофінансування підприємництва
21. Банківське кредитування підприємницької діяльності

22. Комерційне кредитування підприємницької діяльності
23. Сутність планування підприємницької діяльності
24. Принципи та методи планування
25. Об'єкти планування на підприємстві
26. Фактори, що впливають на вибір форми планування
27. Система планових нормативів та показників
28. Змістова характеристика виробничого підприємництва
29. Виробничий процес та виробничий цикл підприємства
30. Інноваційне підприємництво
31. Індустрія 4.0
32. Індустрія 5.0
33. Поняття, сутність та принципи торговельного підприємництва та посередництва
34. Методи та критерії вибору видів підприємницької діяльності в сфері торгівлі
35. Сутність та види консалтингових послуг
36. Суб'єкти підприємництва у сфері надання консалтингових послуг
37. Організація підприємницької діяльності у сфері консалтингу
38. Характеристика підприємництва у сфері надання кредитно-фінансових послуг
39. Діяльність банків як основних фінансових посередників
40. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ
41. Підприємницька діяльність у сфері страхування
42. Поняття фондової біржі
43. Загальні засади бізнес-планування
44. Мета та основні складові бізнес-плану
45. Фінансове планування і прогнозування
46. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану
47. Конкуренція та методи конкурентної боротьби
48. Типи конкурентних ринків
49. Складові конкурентного середовища
50. Конкурентоспроможність і конкурентні переваги підприємства
51. Антимонопольне регулювання

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS та лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

0-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні

навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021 р.
2. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с.
3. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І.Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
4. Основи підприємницької діяльності: навч. посіб. Т. В. Шепель, О. О. Комліченко. Херсон: Олді Плюс, 2022. 308 с.
5. Гонтарева І. В. Підприємництво : підручник / І. В. Гонтарева. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 392 с.

Додаткова

- 1 . Мельников А.М., Коваленко О.А., Пундяк Н.Б. Основи організації бізнесу: навч. посіб. / за заг. ред. А.М.Мельникова. К.: «Центр учбової літератури». 2023. 200 с.
- 2.Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. (поточна редакція – Редакція від 16.07.2025) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV// Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44 (Редакція від 14.05.2025) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755-IV (поточна редакція – Редакція від 28.08.2025) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
5. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
7. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник /Алексеева С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б., Гриценок І. А.,Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Сохацька Г. В. – Житомир:"Полісся", 2021. – 248 с.
8. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: моногр. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2023. 568 с.
9. Данілович-Кропивницька М., Канцір І. Бізнес-економіка. Львів: Львівська політехніка, 2021.248с.
10. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний посібник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 280 с.
11. Економіка підприємництва : підручник / за ред. Л.В. Фролової. Одеса : Бондаренко М.О., 2020. 708 с.